

Bijlage 1: Nota van Wijziging – Budgetbrief 2025-2026

Inleiding

Financieel solide in een uitdagende omgeving

Drie-en-een-half jaar geleden is het college aan de slag gegaan met een duidelijke ambitie: bouwen aan vertrouwen, verbinden en vooruitgang. Het college is gestart net na de coronatijd, binnenkort zijn de tweede landelijke verkiezingen in deze raadsperiode, er is een oorlog in Europa, de wereldwijde politieke en economische verhoudingen veranderen in een behoorlijk tempo. Dat alles heeft effect op onze gemeente en dat maakt (lange termijn) plannen extra uitdagend. Ondanks deze uitdagingen zijn veel ambities waargemaakt. Juist doordat er bewust is gekozen voor zorgvuldigheid, kon er worden geïnvesteerd in voorzieningen, veiligheid en duurzaamheid. Naast deze investeringen in onze gemeente zijn de financiële parameters, zoals onze vermogenspositie, solvabiliteit en het meerjarenbeeld, zeker in vergelijking met andere gemeenten, bovengemiddeld goed en is de OZB voor de inwoners nog steeds lager dan gemiddeld. Geconcludeerd kan worden is dat de gemeente Leidschendam-Voorburg een financieel gezonde gemeente is.

Nadat de 1^e tussentijdse rapportage 2025 en de kadernota 2026-2029 begin juli in de gemeenteraad zijn behandeld, heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die de financiële positie beïnvloeden. Deze ontwikkelingen zijn in de 2^e tussentijdse rapportage 2025, de programmabegroting 2026-2029 en deze budgetbrief verwerkt.

Structureel sluitende begroting

Begrotingen van de Nederlandse gemeenten moeten voldoen aan de vereisten van de toezichthouder. Voor onze gemeente is dat de provincie Zuid-Holland. Een belangrijk onderdeel van dit toezicht is een structureel sluitende begroting. Dat betekent dat de gemeente voor het komende jaar zijn structurele lasten moet kunnen dekken met de structurele baten, of indien dat niet zo is, aannemelijk moet maken dat de begroting in de jaren daarna structureel sluitend wordt.

Op basis van de (structurele) effecten uit de programmabegroting 2026-2029 en de recent ontvangen septembercirculaire 2025, verwacht de gemeente Leidschendam-Voorburg in 2026 een structureel nadeel van € 3,39 miljoen. De gemeente Leidschendam-Voorburg heeft er echter voor gekozen om de tekorten in 2026, die door Rijksingrijpen zijn ontstaan, zichtbaar te houden en niet dicht te bezuinigen ten koste van de voorzieningen van onze burgers. Het onnodig in gang zetten van (onomkeerbare) bezuinigingen is om dezelfde reden op dit moment onwenselijk. Dit is conform de lijn uit de kadernota. De programmabegroting en ook deze budgetbrief schetsen een structureel sluitende begroting vanaf 2027 en voldoet daarmee aan de vereisten van de toezichthouder.

Scherp aan de wind

De structureel sluitende begroting vanaf 2027 wordt onder andere mogelijk gemaakt doordat de tekorten, die eerder door Rijksingrijpen zijn ontstaan, voor een groot deel door gedegen financieel beleid zijn teruggelopen. Om dat te bereiken moest het college soms lastige keuzes maken. Het college blijft scherp aan de wind varen en de marges blij en dun, maar door gedurende het jaar behoedzaam met ons geld om te gaan en continu verschillende mogelijkheden met scenario's en uitgaven tegen elkaar af te wegen, staat onze gemeente er in principe goed voor. Daardoor kan de gemeente blijven investeren in onze ambitie: een bereikbaar, veilig, duurzaam, groen Leidschendam-Voorburg met genoeg voorzieningen voor iedereen.

Mee- en tegenvallers lopende jaar

Tweede tussentijdse rapportage voor 2025

De 2e Tussentijdse rapportage 2025 geeft een beeld van de verwachte afwijkingen voor het huidige jaar 2025 ten opzichte van de vastgestelde begroting. Op basis van het positieve jaarrekeningresultaat van 2024 is, zoals ook toegezegd tijdens de behandeling van de eerste tussentijdse rapportage van 2025 en de jaarrekening van 2024, bij deze tussentijdse rapportage scherp gekeken naar onderuitputting van budgetten en mogelijke meevallers. Dit heeft geresulteerd in een totale bijstelling in de categorie mee- en tegenvallers van afgerond € 3,5 miljoen. Zo komen we volgend jaar bij de jaarrekening dicht bij het bedrag dat we daar werkelijk begroot hebben; het zij met minder "geld over", hetzij (zoals nu voorzien) een kleiner tekort.

Ten opzichte van de 1^e tussentijdse rapportage van 2025 wordt er een positiever resultaat verwacht per einde jaar. Dit is per saldo het gevolg van diverse mee- en tegenvallers zoals hogere rentebaten, vrijval van kapitaallasten en prijsstijgingen in de Wmo. Daarnaast zijn de effecten van de meicirculaire van het Rijk verwerkt. Dit leidt opgeteld tot een verwacht resultaat van € 3,18 miljoen negatief (was bij 1^e Turap nog € 4,14 miljoen negatief) en gecorrigeerd met incidentele baten en lasten (afgerond) € 0,5 miljoen voordelig.

Septembercirculaire voor 2025

Na het opstellen van de tweede tussentijdse rapportage van 2025 bracht het Rijk de septembercirculaire uit. De belangrijkste mutaties uit de septembercirculaire voor het lopende jaar, zijn het BTW-compensatiefonds en de compensatie voor de tekorten in de jeugdzorg 2023 en 2024. Gemeenten kunnen de BTW die ze moeten betalen declareren bij het Rijk. Dit fonds kent echter een plafond. Declareren de gezamenlijke gemeenten méér dan er in het BTW-compensatiefonds beschikbaar is, dan vindt er een uitname uit het gemeentefonds plaats. Blijft er geld over in het BTW-compensatiefonds, dan vloeit dit terug naar het gemeentefonds. Naar verwachting vloeit er € 428 miljoen in het gemeentefonds. Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg leidt dit in 2025 tot een netto voordeel van afgerond € 0,42 miljoen. Voor de jeugdzorg

heeft het demissionair kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten op jeugdzorg in 2023 en 2024. De lasten heeft onze gemeente de afgelopen jaren “voorgeschoten” uit de eigen middelen. Daarom wordt dit voordeel uit de septembercirculaire van € 2,46 miljoen, in de algemene reserve vrij besteedbaar teruggestort.

Financieel perspectief 2025-2029

Ondanks alle uitdagingen blijft de gemeente financieel gezond. De gemeente Leidschendam-Voorburg opereert binnen de kaders van het provinciale toezicht en beschikt vooralsnog over voldoende weerbaarheid. De onderstaande tabel toont de (structurele) begrotingssaldi uit de 2e tussentijdse rapportage 2025 en de programmabegroting 2026–2029, zoals in september aan de raad aangeboden. De sindsdien opgetreden relevante ontwikkelingen zijn in dit overzicht verwerkt en vormen samen het actuele structurele financiële perspectief voor de jaren 2025–2029

Het totaal structureel meerjarenbeeld in onderstaande tabel schetst het verwachte structurele begrotingsresultaat in het betreffende jaar. Dit is het verwachte voor- of nadeel ten opzichte van de totale begrotingsomvang per jaar van afgerond circa € 330 miljoen.

Financieel perspectief 2025-2029

Begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028	2029
2e Tussentijdse rapportage / Programmabegroting					
2e tussentijdse rapportage en programmabegroting	-3.179	-6.404	-1.502	-825	125
Saldo incidentele baten en lasten	3.678	2.834	1.502	825	-
Structureel begrotingssaldo	499	-3.570	0	0	125
Netto effect septembercirculaire 2025	-163	183	-78	-32	-4
Overige effecten Nota van Wijziging		-586			
Structurele onttrekking reserve algemeen			78	32	
Geactualiseerd structureel saldo	336	-3.973	0	0	121

bedragen * € 1.000

Programmabegroting 2026-2029

Na de tweede tussentijdse rapportage is de programmabegroting 2026-2029 opgesteld. Op basis van de programmabegroting is het de verwachting dat de gemeente Leidschendam-Voorburg in 2026 een structureel begrotingsresultaat heeft van € 3,57 miljoen nadelig. Het meerjarenbeeld volgt de lijn vanuit de kadernota en sluit met een bescheiden voordeel van € 0,12 miljoen in 2029.

In de programmabegroting zijn de exogene en autonome ontwikkelingen met financiële gevolgen meegenomen. Voorbeelden hiervan zijn de renteontwikkelingen, de effecten van de taakstelling op de verbonden partijen en de gestegen kosten voor huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast zijn het geactualiseerde investeringsplan, de effecten van de meicirculaire 2025, het saldo van loon- en prijsontwikkelingen, diverse moties en amendementen en de jaarlijkse doorlichting van de begroting (Arendsoog) verwerkt.

Effecten Septembercirculaire

Zoals bekend zijn de gemeentelijke financiën voor een groot deel afhankelijk van de inkomsten uit het gemeentefonds. Bij het opstellen van de begroting en de meerjarenramingen voorzien de meeste gemeenten, waaronder ook de gemeente Leidschendam-Voorburg, vanaf 2026 tekorten. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat met ingang van dat jaar de algemene uitkering terugloopt. Dit effect, wat met name in 2026 zichtbaar is, is al bij voorgaande circulaire in de begroting verwerkt en al enige tijd zichtbaar in het meerjarenbeeld.

Deze circulaire bevat onder andere informatie over de actualisatie van het volume accres en LPO accres op basis van de Miljoenennota 2026 en de tekorten in het budget voor jeugdzorg voor de jaren 2023 en 2024 en de verwachte onderuitputting van het BTW-compensatiefonds in 2025.

Per saldo heeft deze circulaire een voordeel in 2025 en 2026 en een beperkter (aflopend) tekort in de jaren daarna. Dit is in bovenstaande tabel weergegeven.

Nadere uitwerking van de septembercirculaire is verwerkt in de bijlage Toelichting Septembercirculaire 2025.

Overige ontwikkelingen

Koloniaal- en slavernijverleden

In de meicirculaire 2025 heeft Leidschendam-Voorburg geld ontvangen voor het herdenken van het Koloniaal- en slavernijverleden. De plannen voor de herdenking lopen over de jaarwisseling heen, waardoor een gedeelte van het budget pas in het volgende jaar besteed wordt. Deze middelen zijn in de tweede tussentijdse rapportage doorgeschoven naar 2026. In deze Nota van Wijziging worden deze middelen in 2026 ter begroting gebracht. Het gaat om een beperkt bedrag van € 14.000.

Sloop pand aan de Van Horvettestraat

In de tweede tussentijdse rapportage van 2025 is vermeld, dat in het project "Vastgoed op orde" was voorzien dat het pand aan de Van Horvettestraat gesloopt zou worden, deze activiteiten schuiven door naar 2026. In deze Nota van Wijziging worden de middelen van € 570.000 in 2026 ter begroting gebracht.

Vermindering aantal specifieke uitkeringen

Gemeenten ontvangen Specifieke uitkeringen (SPUK's). Zo ontvangt de gemeente Leidschendam-Voorburg SPUK's voor onder andere IZA/GALA en het onderwijsachterstandenbeleid. Ook een aantal gemeenschappelijke regelingen (o.a. Veiligheidsregio Haaglanden en GGD-VT Haaglanden) ontvangen SPUK's. In het Regeerprogramma was opgenomen dat het aantal specifieke uitkeringen (SPUK's) voor gemeenten teruggebracht zou worden en de financiering zou worden

toegevoegd aan het gemeentefonds. Tegelijkertijd is er een bezuiniging van 10% van het totale bedrag aan SPUK's opgenomen in het gemeentefonds. Inmiddels heeft het rijk een analyse uitgevoerd en is gebleken dat het niet eenvoudig is de SPUK's op korte termijn om te zetten. Wel worden er in 2026 een aantal SPUK's met 10% gekort. Daarnaast worden vanaf 2027 sommige SPUK's opgenomen in het gemeentefonds in de vorm van bijzondere fondsuitkeringen (BFU's). De verantwoording van de BFU's valt niet onder het SiSa regime (Single Audit Single Information) waarbij de accountant een verklaring heeft over de verantwoording (bijlage bij de jaarstukken). Dit zou de regeldruk bij gemeenten moeten verlagen. Het Rijk heeft echter wel het recht om een verantwoording op te vragen bij gemeenten. Hoe dit in de praktijk zal werken is nog niet helemaal duidelijk. Het Rijk geeft aan er mee akkoord te zijn dat gemeenten lagere prestaties kunnen behalen als gevolg van het terugbrengen van de financiering. Er zijn SPUK's uitgesloten van deze bezuiniging, zoals de BUIG, de opvang van Oekraïners en de Toeslagenaffaire.

Ontwikkelingen jeugdzorg

Met de extra middelen die in de meicirculaire beschikbaar zijn gesteld voor Jeugdzorg, is het zogeheten ravijnjaar verder naar de toekomst geschoven. Voor de jaren 2025 tot en met 2027 ontvangen gemeenten extra middelen om de tekorten met betrekking tot Jeugdzorg (deels) op te vangen. Voor de jaren 2028 en verder zijn er geen extra middelen toegezegd.

In de septembercirculaire zijn extra middelen opgenomen ter compensatie van de tekorten in 2023 en 2024. In die jaren zijn de tekorten in de jaarrekening opgevangen uit de algemene middelen; de compensatie zoals opgenomen in de septembercirculaire wordt daarom gestort in de algemene reserve. Gemeente Leidschendam-Voorburg heeft het Actieplan Jeugd opgesteld, met als doel de kosten van jeugdzorg terug te dringen. Monitoring moet uitgewezen of de maatregelen zoals genoemd in het Actieplan, de gewenste effecten heeft opgeleverd of dat de maatregelen moeten worden bijgesteld.

Overige zorgen en onzekerheden

De toegenomen internationale spanningen hebben impact op de financiële markten, de economie en waarschijnlijk ook op onze gemeente. Hoe dit zich de komende tijd verder ontwikkelt is lastig in te schatten. Ook de vorming van een nieuw kabinet en (mogelijk) aanstaande nieuwe bezuinigingen kunnen gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de gemeentefinanciën, waardoor er additionele keuzes moeten worden gemaakt. In samenwerking met de VNG en de M50 zal het college de uitdagingen waar gemeenten mee te maken hebben nauwgezet volgen en indien nodig aankaarten bij de Haagse politiek om zo onze belangen te behartigen.